

Lituanistinio švietimo mokytojo premijos laureatė Virginija Stukaitė: užsienio lietuvių vaikams reikia ne liepti mylėti Lietuvą, o padėti ją atrasti

Lietuvių kalbos mokytis už tūkstančių kilometrų nuo Lietuvos - reiškia mokytis ne tik žodžių. Tai reiškia ieškoti būdo, kaip vaikui, gimusiam ar augančiam kitoje šalyje, padėti pajusti ryšį su Lietuva, kurią jis galbūt pažįsta tik iš pasakojimų, knygų, tėvų ar senelių prisiminimų. Filologė Virginija Stukaitė šį darbą dirba jau 14 metų - nuo tada, kai Jungtinėje Karalystėje įkūrė lituanistinę etnokultūros ir dramos mokyklą „Bitė“, į kurią šiandien kiekvieną šeštadienį susirenka daugiau nei 130 lietuvių vaikų.

Vaiva Arnase | Pasauliolietuvis.lt

Už nuopelnus lituanistiniam švietimui Virginijai yra skirta ir garbinga Lietuvos švietimo mokytojo premija, kuri jai buvo įteikta praėjusią savaitę. Mokytoja pabrėžia, kad šis įvertinimas ne tik jos vienos: „Tai ir visos lituanistinio švietimo bendruomenės, kuri šeštadieniais kuria Lietuvą vaikams ten, kur jos nėra šalia, prasmingo darbo pripažinimas.“

„Premija skirta ne tik man, bet ir visai bendruomenei“

„Asmeniškai labai džiugu, kad mano veikloje buvo pamatyta vertė. Tačiau ši premija nėra mano tikslas – dirbu iš visos širdies, pašaukimo, suvokimo, koks svarbus ir reikšmingas šis darbas, o ne dėl apdovanojimų.

„Nevertinkite mano sėkmės, vertinkite tai, kiek kartų aš klupau ir atsistojau“, – šie Nelsono Mandelos žodžiai man primena, kad už kiekvieno įvertinimo yra kelias, kurį nueiname. Tas kelias būna tiesus, lengvas ir lygus, o kartais ant jo pasitaiko akmenų. Kartais jis būna smėlėtas, o kartais yra žvyrkelio. Mokytojo kelias ypatingas tuo, kad pati mažiausia sėkmė užgožia pačią didžiausią nesėkmę. Ta sėkmė skatina eiti priekį, o nesėkmė – lieka patirtimi“, – atsiimdama apdovanojimą kalbėjo lituanistinės mokyklos įkūrėja ir vadovė.

Lietuvos švietimo mokytojo premijos apdovanojimai | BNS nuotr.

Šią premiją Virginija priima ne tik kaip asmeninį, bet ir kaip visos lituanistinio švietimo bendruomenės įvertinimą: „Lituanistinės mokyklos vadovas ir mokytojai moko gerokai daugiau nei lietuvių kalbos, jie kasdien diskutuoja su jaunuolio tapatybe, kasdien klausia savęs, ką šiandien galėčiau duoti geriausio, kad rytoj sutikčiau žmogų, kuris žino, kas aš esu, kad rytoj sutikčiau žmogų, kalbantį lietuviškai, puoselėja lietuvišką tapatybę.

Tad ši premija iš dalies skirta visiems mums – lituanistinių mokyklų vadovams ir mokytojams, kurie turi daug atsakomybių ir tiesiog kasdien dirba savo darbą, aktyvioms lietuvių bendruomenėms, tėvams, kurie skiepija lietuviškumą savo vaikams, mumis pasitiki ir tiki, ir, žinoma, patiems vaikams, kurie mus kasdien

įkvepia ir dėl kurių visa tai darome. Ačiū šeimai, trijų mokyklų mokytojams, kurie mani patikėjo, mokiniams, visai bendruomenei, kuri norėjo daugiau, kuri tiki manimi, dėl kurios verta stengtis kiekvieną akimirką.“

Filologei labai gera stebėti, kaip lituanistinio švietimo bendruomenė tampa vis matomesnė, o jos balsas vis garsiau girdimas: „Ji yra ne tik stipri, bet ir kasmet stiprėjanti – tai labai džiugina. Svarbu ne tik tai, kad pripažįstamas pats lituanistinis švietimas, bet ir tai, koks jis veržlus ir kokia stipria ir reikšminga jėga jis tapo globalios Lietuvos kontekste.“

Lietuvos švietimo mokytojo premijos apdovanojimai | Asmeninio archyvo nuotr.

Į veiklą leidosi avantiūristiškai, bet puikiai žinodama, ką daro

Paklausta, nuo ko prasidėjo jos veikla, kaip atsirado pirmoji mokykla, jos idėja, Virginija pasakojimą pradeda nuo atvykimo į Jungtinę Karalystę 2007-aisiais. Tuo

metu ji buvo motinystės atostogose. Nors laiko imtis darbinių veiklų turėjo mažiau, vis dėlto jo buvo, be to, jautė, kad gali čia gyvendama prisidėti prie lietuvių skatinimo, išsaugojimo, dirbti su lietuvių vaikais.

„Neturėjau jokių abejonių dėl lituanistinės mokyklos svarbos. Jeigu esi lietuvis ir turi galimybių prisidėti, turi žinių, tam tikrų gebėjimų, yra natūralu ateiti, padėti, padaryti ir duoti tai, ką gali savo bendruomenei“, – įsitikinusi Virginija.

Prieš 14 metų, kai elektroniniais laiškais dar nebuvo daug susirašinėjama, ji, turėdama savo idėją ir viziją, sako su užsidegimuėjusi iš vienos mokyklos į kitą, iš vieno darželio į kitą klausinėdama, kas galėtų išnuomoti patalpas jos kuriamai lituanistinei mokyklai. Jos nusivylimui, visada sulaukdavo atsakymo „ne“. Bet tai jos nesustabdė ir ji neatsisakė savo minties.

„Ir štai viename darželyje susitikau jo direktorę, kuri išklausiusi, kodėl ieškau patalpų, manęs tik paklausė: „Tai kada norite pradėti? Šį šeštadienį? Imkite raktus!“ Iš nuostabos net nutilau. Paprašiau duoti bent porą savaitių, kad viską techniškai sustyguočiau“, – juokiasi prisiminusi Virginija.

Nors pradžia, pasak mokyklos įkūrėjos, buvo gana avantiūristinė, teko daug ką rimtai apmąstyti: kiek susirinks mokinių, kiek reikės mokytojų, pasiskaičiuoti, ar pajėgs išsilaikyti, ir daug kitų dalykų.

Į pirmąją pamoką susirinko 20 lietuvių vaikų. Virginija iki šiol atsimena tos dienos jaudulį, kuris kartu buvo ir labai malonus. Po to pirmojo šeštadienio labai greitai pradėjo rinktis daugiau vaikų, tad tapo akivaizdu, kad tokios mokyklos poreikis ne tik buvo, bet ir nuolat augo. „Jaudintis nebebuvo kada, nes viskas įsisuko ir tiesiog reikėjo dirbti“, – šypsosi Virginija.

Labiau siekia kokybės nei gausos

Šiandien mokykla turi tris padalinius ir veikia Kroidone, Dartforde ir Meidstone (Jungtinėje Karalystėje). Virginijos įsteigtose lituanistinėse mokyklose šeštadieniais ugdomi vaikai nuo trejų metų, čia puoselėjama lietuvių kalba, etnokultūra ir tautinė tapatybė. Taip pat vaikai mokomi lietuvių literatūros, istorijos, dramos, vykdo įvairius projektus. Kiekvieną šeštadienį mokyklas lanko per 130 lietuvių vaikų ir paauglių. Virginija sako, kad jų nebūtų be tėvų noro ir pasiryžimo padėti savo vaikams puoselėti lietuvių Tėvai šeštadieniais po savaitės savo darbų veda savo atžalas į mokyklas, o tai jau yra labai didelis indėlis.

Su atėjusiais vaikais trijose mokyklose dirba dvi dešimtys savo darbą mylinčių mokytojų. Virginija pabrėžia, kad gali būti nuostabus vadovas, bet jeigu nerandi atsidavusio mokytojo, kuris tiki tavo idėja, supranta, kodėl ją svarbu įgyvendinti, taip pat turi savo idėjų, tai nieko nebus, nes vienas lauke tikrai ne karys – reikia stiprios komandos. Ir ji džiaugiasi, kad būtent tokią turi.

Lituanistinės mokyklos veiklos akimirkos | Asmeninio archyvo nuotr.

Kadangi mokyklos vadovė su kolektyvu nori pirmiausia užtikrinti mokslo kokybę, kol kas labiau plėstis neplanuoja. Be to, ji sako esanti toks žmogus, kuris ne tik nori atiduoti širdį, bet ir pati visur dalyvauti, lankyti mokyklos padalinius, girdėti bendruomenę, suprasti, kas joje vyksta, atliepti jos lūkesčius. Kai dviejose mokyklose tuo pat metu vyksta renginiai, Virginijai skaudu, kad negali dalyvauti abiejuose – buvimas kartu su savo mokiniais ir visa bendruomenė jai yra be galo reikšmingas.

Todėl mokyklos vadovė laikosi pozicijos – siekti kokybės yra svarbiau nei gausos, nors niekada negali žinoti, kaip viskas pasisuks: „Štai trečias padalinys atsirado

tėvų iniciatyva – tai jie maloniai privertė įkurti naują skyrių – avilį. Labai tuo džiaugiuosi. Kita vertus, kaip jau minėjau – svarbu laiku sustoti, kad plėtra nepakenktų kokybei.“

Kiekvienas vaikas vertingas, mokymasis neturi tapti bausme

„Bitės“ mokyklos moto – lietuvių kalba turi būti lengva kaip bitės skrydis. Virginijai svarbu, kad mokymasis vaikams netaptų prievole ar bausme: „Būna, girdžiu, kaip vaikus baudžia mokslais, kuomet jie neklauso. Negalima liepti vaikui skaityti knygą, jeigu jis blogai pasielgė. Taip neturi būti, nes mokymasis yra ne tai. Knyga turi teikti malonumą.“

Turime eiti koja kojon su laikmečiu. Aišku, tai nereiškia, kad visur turime vaikams pataikauti.

Jos manymu, mokykloje reikia ne primygtinio reikalavimo tiesiog mokytis, o žaismingumo ir nuolatinio galvojimo apie patį vaiką – kas jam įdomu, rasti jam priimtinių mokymosi formų ir būdų, padėti jam, kad būtų paprasčiau, lengviau semtis naujų žinių.

Virginija įsitikinusi, kad senos mokymosi metodikos, kai viskas turi vykti taip, o ne kitaip, yra atgyvenusios: „Turime eiti koja kojon su laikmečiu. Aišku, tai nereiškia, kad visur turime vaikams pataikauti – yra dalykų, kuriuos turime išmokyti ir žinoti. Bet reikia nebijoti įdiegti naujovių ir atsižvelgti į vaiko nuomonę – tai yra labai svarbus dalykas ne tik mokykloje, bet ir kasdieniame jo gyvenime.“

Pasak mokytojos, toks požiūris ypač svarbus mokant vaikus, kuriems lietuvių kalba nėra gimtoji. Mokyklose būna klasių, kuriose visi vaikai lietuviškai kalba puikiai, bet yra ir tokių mokinių, kuriems lietuvių kalba sekasi sunkiau. Būna, vaikas į mokyklą ateina mokėdamas vos du lietuviškus žodžius, laikui bėgant jų sužino vis daugiau ir daugiau, ilgainiui pradeda kalbėti ir pilnais gražiais lietuviškais sakiniiais.

„Kiekvienas vaikas yra vertingas ir mūsų darbas yra jį išmokyti“, – nuoširdžiai sako Virginija, kuri yra ne tik mokytoja, bet ir profesionali folkloro ansamblio vadovė.

Vaikams padeda atrasti kultūros prasmę

Virginija yra studijavusi lietuvių kalbą ir etnokultūrą – šias dvi sritis ji vadina savo „gyvenimo meilėmis“. Apie lietuvių etnokultūrą, sako, galėtų pasakoti valandų valandas.

Mokydama vaikus ji stengiasi ne tiesiog išvardyti faktus, o padėti patiems atrasti kultūros prasmę: „Kai dėstydavau etnokultūrą, tai darydavau lyginamuoju būdu: ką mes turime, o ką turi arba ko neturi britai. Kuomet kalbi ne apie faktų rinkinį, o pateiki daugiau prasmės, paaiškini ją, tuomet susidomėjimo būna gerokai daugiau.“

Kad tai veikia, Virginija įsitikino dirbdama su paaugliais: „Kai turėjau paauglių folkloro ansamblį, jie man kartą sako: „O žinai, kaip karalienė Elžbieta II (tada ji dar buvo gyva – aut. past.) inauguruoja į riterius? Inauguruokite ir mus į Grandskvero riterius!“

Lituanistinės mokyklos veiklos akimirkos | Asmeninio archyvo nuotr.

Virginijai tokie momentai parodo, kiek daug gali būti vaikų entuziazmo, kai jiems leidžiama į kultūrą pažvelgti savaip: „Tiems paaugliams aš dėsčiau ne šiaip etnokultūrą, ji buvo tapusi religijotyra – jie su didžiausiu smalsumu klausinėdavo apie dievus, deives, velnius ir kitas mitologines būtybes. Lygindavome ir analizuodavome baltų ir graikų mitologiją, švenčių esmę. Jeigu gali pateikti daugiau nei patį faktą, leidi patiems atrasti, tai sužinoti daugiau jiems tampa labai įdomu, ir tuomet visai kitokias žinias ir pamąstymus iš mokyklos išsineša.“

Mokytojos manymu, būtent tas atradimo jausmas ir yra labai svarbus, nes tada vaikams pamoka tampa ne dar vienu dalyku, kurį reikia išmokyti, o tuo, kuo iš tiesų norisi domėtis.

Paauglius pritraukti nėra paprasta, bet įmanoma

Į klausimą, kaip iš esmės sekasi pritraukti lietuvių paauglius į lituanistines mokyklas, Virginija atsako, kad tai gana sunkus ir visiems labai rūpimas klausimas.

„Pačiame pirmajame „Bitės“ padalinyje Kroidone turėjome nuostabią paauglių grupę, kuri ten užaugo, tarp jų – ir mano dukra Saulė. Po išlaikytų egzaminų dalis jų sugrįžo į „Bitę“ dirbti jaunaisiais asistentais. Turime ir dabar savo mokyklose paauglių. Norint juos pritraukti, manau, labai svarbu su jais daugiau kalbėtis, stebėti ir girdėti, ko jie nori.“

Nereikia jų tempti mokytis per prievartą, kartoti, kaip reikia daryti, nes žinome geriau. Reikia žiūrėti, ko nori jaunas žmogus. Ne viską, ko jie nori, galima įgyvendinti, bet turi būti atviras pokalbis. Nereikia iškart sakyti, kad kažko negalime, bet geriau sakyti, kad „man patiko tavo mintis, galime pabandyti ją įgyvendinti“, ir tai bandyti padaryti. Man atrodo, čia ir yra esminis dalykas“, – remdamasi ilgamete patirtimi kalba mokytoja.

Mokytojų užsidegimas net ir neįdomias temas paverčia išskirtinėmis

Paklausus, kas patiems vaikams įdomu, kiek jie patys domisi Lietuva, apie ją klausinėja, Virginija atsako, kad mokyklose dirbama po penkias valandas, vyksta skirtingos pamokos, projektai, tad yra daug įvairių krypčių, kurių veiklos padeda daugiau sužinoti apie Lietuvą.

„Mokyklose išvystyta labai stipri projektinė veikla, o didžiausias projektas – vykstanti stovykla „Virtualioji istorija“. Ruošiamės tai stovyklai – važiuojame į Lietuvą, esame aplankę visus Lietuvos regionus, dalį Lietuvos dvarų. Tas vietas, kurias lankysime, visuomet iš anksto aptariame ir joms ruošiamės per istorijos pamokas, taip pat iš dalies – ir per lietuvių kalbos pamokas, kiek galime šiuos dalykus integruoti“, – pasakoja Virginija.

Čia, pasak jos, mokytojos įdeda daug pastangų, kad vaikams būtų smalsu ir įdomu, o tai labai priklauso net ne nuo pačios temos, o mokytojo užsidegimo: „Galima išsamiai pasakoti apie Gedimino laikus ar apie Joną Jablonskį, bet vaikų nesudominti, nes gal tai nėra pačios įdomiausios jiems temos. Bet jeigu su entuziazmu pasakoji daugiau detalių, kodėl Gediminas rašė tuos laiškus, kodėl kvietė amatininkus, kaip jis kūrė miestą ir kodėl tie laišškai buvo svarbūs, tema vaikams tampa netgi labai įdomi.

Didžiausias projektas – vykstanti stovykla „Virtualioji istorija“. Ruošiamės tai stovyklai – važiuojame į Lietuvą, esame aplankę visus Lietuvos regionus, dalį Lietuvos dvarų.

Jeigu pasiūlai vaikui pačiam į tuos laiškus atsakyti, tai gali labai įtraukti. Beje, viena mokytoja taip ir darė – ji pati kūrė dalį žymių žmonių laiškų jų stiliumi, o jos mokiniai atsakinėjo į Jono Jablonskio, Jono Basanavičiaus ir kitų žymių to meto Lietuvos žmonių laiškus. Buvo nuostabu skaityti, kaip vaikai atrašė, kaip jie mąsto. Kai kurie savo atsakymus net įgarsino. Tad labai svarbus mokytojo užsidegimas, tinkamos metodikos ieškojimas, kaip prieiti prie vaiko.“

Virginija ir pati prisimena, kaip su vaikais kalbėjo apie nepriklausomybę: „Vaikui apie ją sudėtinga pasakoti, nesvarbu, ar tai būtų Sausio 13-oji, Vasario 16-oji ar Kovo 11-oji. Skirtingai nei man, jiems tai yra nepatirtas faktas. Kartą nusprendžiau parodyti, kokia Lietuva buvo anais laikais per vaikų prizmę, ir

tuomet mes pažiūrėjome filmą „Vaikai iš Amerikos viešbučio“.

Iki dabar atsimenu, koki įspūdį jiems paliko tas filmas! Koks buvo susidomėjimas ir kiek jie iš jo sužinojo apie Kalantos laikų Lietuvą. Iš jų klausimų apie platanėjas kelnes, gėlėtus marškinius, ilgus plaukus, tų laikų draudimus ir laisvės buvo matyti, kad filmas juos nepaprastai sudomino. Tad nėra vieno recepto. Bet jei ruošiesi, apgalvoji, tai ir pataikai, o tada vaikai jau nesustodami klausinėja apie Lietuvą.“

Džiugina didėjantis Lietuvos institucijų dėmesys

Paklausta, kiek lituanistines mokyklas palaiko Lietuvos institucijos, Virginija apie jas atsiliepia tik geru žodžiu ir prisimena nuo pat pirmųjų veiklos metų gautą pagalbą. Bendradarbiavimas su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, jos teigimu, laikui bėgant tik stiprėjo – daugėjo projektų ir veiklų finansavimo, metodinės medžiagos, vis labiau išsiklausoma į mokyklų poreikius. Dėmesio lituanistiniam švietimui, Virginijos teigimu, skiria ir Užsienio reikalų ministerija, Globalios Lietuvos departamentas.

Mokyklos vadovė džiaugiasi ir tuo, kad ši parama kasmet auga. Viena reikšmingų pagalbos formų – mokinio krepšelis, kurį gauna kriterijus atitinkančios mokyklos. Tam reikia registruoti vaikus Lietuvos vaikų registre ir mokyti lietuvių kalbos pagal integruotą lituanistinio švietimo programą. Virginija pabrėžia, kad tai nepaprastai didelė parama lituanistinėms mokykloms, ypač Jungtinėje Karalystėje, kai tenka pačioms nuomoti patalpas, mokėti už draudimą, mokytojams, padengti kitas išlaidas.

Ji taip pat atkreipia dėmesį, kad skirtingose šalyse sąlygos nevienodos. Kai kuriose Skandinavijos šalyse lituanistinėms mokykloms suteikiamos patalpos net bendrojo ugdymo mokyklose.

„Bet, man atrodo, reikia mokėti džiaugtis tuo, ką turime, o stengtis ir siekti visada reikia“, – optimistiškai nusiteikusi sako Virginija, kuri taip pat yra ir Jungtinės Karalystės lituanistinio švietimo tarnybos pirmininkė, tad mato dar platesnį vaizdą.

Jungtinėje Karalystėje veikia daugiausia lituanistinių mokyklų, palyginti su kitomis šalimis. JK veikia apie 60 lituanistinio švietimo įstaigų, kuriose mokosi daugiau kaip 3400 vaikų.

„Mokyklų skaičius nuolat kinta, nes steigiamos naujos. Kai kurios iš jų dirba pagal integruotą lituanistinio švietimo programą, kai kurios – ne. Visos lituanistinės mokyklos man yra labai mielos, jos stiprios ir susitelkusios. Visoms joms labai svarbus Lietuvos dėmesys ir parama ir tikrai esame dėkingi už tai, kad galime labiau lavinti vaikus, turime daugiau išteklių, leidžiančių organizuoti įvairius projektus, renginius, sklandžiau vykdyti veiklą“, – sako mokyklos steigėja ir vadovė.

Svarbiausi patarimai, norintiems patiems įkurti lituanistinę mokyklą

Į klausimą, ką patartų norintiems užsienyje įsteigti lituanistinę mokyklą – ką daryti ir ko geriau ne, Virginija pirmiausia pataria nebijoti pradėti. Kai kūrė pirmąją mokyklą, jai atrodė, kad viską buvo apsvarsčiusi ir sužiūrėjusi, tačiau dabar mano, kad šiandien kai ką darytų kitaip. Vis dėlto nėra nieko, ko ji patartų nedaryti – labai daug priklauso nuo žmogaus būdo, entuziazmo ir kitų dalykų.

„Darbo bus gerokai daugiau, nei gali atrodyti iš pradžių, tačiau pati idėja kurti lituanistinę mokyklą yra labai sveikintina. Pradėti reikėtų nuo to, kur ir kaip norima, kad mokykla veiktų, kokia jos kryptis. Bet jeigu yra noras ją kurti, reikia tiesiog imti ir daryti.

Tai labai graži, šviesi, vieno tikslo siekianti lituanistinių mokyklų bendruomenė, kurioje visi dalijasi idėjomis, tad yra iš ko pasisemti patirties.

Lituanistinė mokykla gali prasidėti ir nuo trijų, penkių ar septynių vaikų susibūrimo ir noro mokytis lietuvių kalbos. O galbūt, priklausomai nuo vaikų amžiaus, pradžioje užteks kartu švęsti lietuviškas šventes, pasišokti liaudies šokių rateliuose. Ir tai jau gali būti lituanistinės mokyklos pradžia. Tokia mokyklėlė vėliau gali išaugti į didelę ir gražią lituanistinę mokyklą“, – šypsosi Virginija.

Pasak mokyklos įkūrėjos, jeigu yra idėja, labai svarbu jos neužmesti, neapsiriboti, neišsigąsti darbo ir nebijoti klausti: „Visada bus žmonių, kurie patars – visame pasaulyje yra lietuvių, kurie turi lituanistines mokyklas, ir tai labai graži, šviesi, vieno tikslo siekianti lituanistinių mokyklų bendruomenė, kurioje visi dalijasi idėjomis, tad yra iš ko pasisemti patirties.“

Konsultuoja teisės klausimais ir kuria kosmetiką

Paklausus, kuo ji gyvenime dar užsiima, Virginija juokiasi, kad veiklą jos gyvenime tikrai netrūksta, ir kai kas nors domisi, kuo ji dirba, pirmiausia visuomet pasitiksline: „Apie kokią veiklą klausiate – lietuvišką ar anglišką?“

Lituanistinė veikla vyksta šeštadieniais, o kita jos profesinio gyvenimo dalis susijusi su specialiųjų ugdymosi poreikių ir švietimo teise. Virginija konsultuoja tėvus, informuoja juos apie jų teises, aiškina, kokią pagalbą gali suteikti mokykla, padeda spręsti įvairius klausimus – nuo pagalbos mokykloje organizavimo iki teismo bylų.

„Labai entuziastingai žiūriu į šią savo veiklą. Niekada nemaniau, kad teisinis darbas man taip patiks ir kad savo, kaip filologės, žinias galėsiu panaudoti jame“, – sako ji.

Lietuviškai kalbėti duota toli gražu ne kiekvienam – tik labai mažai žmonių visame pasaulyje kalba lietuviškai. Tai yra mums protėvių duota dovana, tad išlaikykime ir puoselėkime ją.

Be to, Virginija yra natūralios kosmetikos kūrėja. Pandemijos metu ji baigė šampūnų ir odos kosmetikos gamybos studijas. Jai patinka gaminti veido valymo priemonės, kūno ir veido kremus, šampūnus. Ši veikla tapo puikia atsvara nuolatiniam bėgimui.

„Gaminti kosmetiką yra meditacinis procesas. Čia negali būti jokios skubos – turi būti labai tikslus, visiškai susitelkti. Man tai labai patinka. Galiu valandų valandas žiūrėti, kaip maišosi aliejai, stebėti įvairias konsistencijas. Man labai svarbus natūralumas, nenoriu jokių sintetinių medžiagų nei gaminamuose produktuose, nei ant savo maisto stalo. Tikiu, kad gamta gali pasiūlyti viską, ko mums reikia, tik reikia mokėti tuo pasinaudoti.

Beje, lietuviškai kalbėti kitose šalyse irgi gali būti labai naudinga – dažnai girdžiu tėvus ar vaikus juokaujant, kad kai jie nori, kad niekas jų nesuprastų, tarpusavyje kalbasi savo gimtąja kalba. O lietuviškai kalbėti duota toli gražu ne kiekvienam – tik labai mažai žmonių visame pasaulyje kalba lietuviškai. Tai yra mums protėvių duota dovana, tad išlaikykime ir puoselėkime ją“, – kviečia išsaugoti savo kalbą ir istoriją Virginija.

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.